

Finansdepartementet

fi.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia till: fi.ofa.dis.remisser@regeringskansliet.se

Skickas med e-post

Den 11 september 2026

Ang. Remittering av Post- och telestyrelsens rapport Stöd till utbyggnad av infrastruktur för mobila tjänster (PTS-ER-2026:3), ert dnr Fi2026/00227

Post- och telestyrelsen (PTS) föreslår, genom rapporten Stöd till utbyggnad av infrastruktur för mobila tjänster ("Rapporten"), ett statligt stöd för att stärka mobiltäckning och kapacitet längs utpekade vägar och järnvägar där täckning helt saknas och där den befintliga infrastrukturen inte erbjuder nödvändig kapacitet. Stöd ska enbart ges till infrastruktur i områden där det saknas kommersiella förutsättningar att erbjuda en sådan utbyggnad eller uppgradering.

Finansdepartementet har gett bl.a. Hi3G Access AB (Tre), i egenskap av remissinstans, möjlighet att lämna synpunkter på Rapporten.

Det är betydelsefullt att regeringen, genom sitt uppdrag, och PTS, genom Rapporten, visar på mobilnätens centrala betydelse för Sveriges digitala utveckling och konkurrenskraft. Statligt stöd kan vara ett bra komplement till marknadsdriven utbyggnad och goda kommersiella villkor, och *Tre ser positivt på initiativet att skapa en ny och ändamålsenlig stödmodell för utbyggnad av mobil infrastruktur i områden där kommersiella förutsättningar för nödvändiga investeringar saknas*. Som mobiloperatör måste Tre kontinuerligt prioritera investeringar utifrån kundunderlag, trafikbehov och affärsmässiga förutsättningar. Det innebär att områden med få eller inga användare naturligt får lägre prioritet än områden där efterfrågan är större. Det finns således platser i landet där de ekonomiska förutsättningarna för utbyggnad saknats, trots att samhällsnyttan är stor. Där kan nu utbyggnad möjliggöras.

Historiskt har offentliga stödinsatser främst fokuserat på den passiva infrastrukturen genom s.k. samhällsmaster, medan operatörerna förväntats finansiera all aktiv utrustning själva samt bära de löpande drift- och underhållskostnaderna. Denna modell har visat sig ha begränsad effekt. *Tre välkomnar därför att stödmodellen i Rapporten omfattar samtliga delar av den investering som krävs för att etablera och driva mobil infrastruktur*. En sådan helhetssyn bedöms skapa bättre förutsättningar för faktisk utbyggnad, ökad täckning och större samhällsnytta.

Tre anser att Rapporten behöver ses över i vissa delar och får lämna följande synpunkter om det.

1 Stödmodellen bör skilja mellan täckning och kapacitet

Rapporten föreslår att stödmedel ska kunna ges för "infrastruktur för mobila tjänster som ger sammanhängande täckning och kapacitet i områden längs järnväg och väg som idag saknar täckning i frekvensband över 1 GHz (dvs. i områden där nedladdningshastigheten understiger 30 Mbit/s)". Den stödfinansierade infrastrukturen ska möjliggöra uppkoppling med bl.a. 100 Mbit/s i nedlänk under högtrafikförhållanden och vissa specificerade prestandanivåer. Vidare ställs krav på en användning av en minsta frekvensmängd om 80 MHz (flera band över 1 GHz kan aggregeras) och att stödmottagaren ska ge tillträde till alla delar av infrastrukturen som är stödfinansierad, även befintliga delar m.m.

Tre anser att stödmodellen i Rapporten inte i tillräcklig utsträckning särskiljer mellan behov av sammanhängande täckning och behov av sammanhängande kapacitet. Som framgår av beskrivningen ovan utgår den föreslagna utformningen från en samlad kravbild (täckning + kapacitet i specifika band), där stöd förutsätter att såväl geografisk täckning som kapacitet uppfyller vissa specifika kriterier, inklusive krav kopplade till frekvensutnyttjande i högre frekvensband och angivna prestandanivåer. Detta innebär att områden kan komma att klassificeras som stödberättigade trots att de redan har god täckning och, i många fall, tillräcklig kapacitet i förhållande till den faktiska efterfrågan.

En sådan modell riskerar att rikta stöd till områden där den samhällsekonomiska nyttan är begränsad, samtidigt som områden med verkliga täckningsbrister ("vita fläckar") inte prioriteras i motsvarande grad och kan kvarstå. Detta leder till minskad kostnadseffektivitet och måluppfyllelse i stödssystemet.

Tre vill i detta sammanhang framhålla att det finns en principiell skillnad mellan åtgärder som syftar till att etablera grundläggande konnektivitet i områden där sådan saknas och åtgärder som avser att förstärka kapaciteten i redan befintliga nät.

Det kan ifrågasättas om kapacitetshöjande åtgärder i etablerade nät i samma utsträckning motiverar statligt stöd, särskilt mot bakgrund av att endast utbyggnad i vita fläckar typiskt sett utgör en tjänst av allmänt ekonomiskt intresse. Mot denna bakgrund framstår det som mer ändamålsenligt att tydligare särskilja mellan stöd för täckningsutbyggnad och stöd för kapacitetshöjande åtgärder, dels i fråga om kvalificeringskriterier, dels i fråga om prioritering vid tilldelning av medel.

Tre föreslår därför att Rapporten ändras så att det införs en tydlig uppdelning mellan stöd för täckningsutbyggnad i vita områden och kapacitetshöjande åtgärder, med separata kriterier och prioriteringar för dessa två kategorier. Tre anser att stödet i första hand bör riktas till sådana utpekade sträckor som saknar grundläggande konnektivitet.

Tre vill även uppmärksamma konsekvenserna av det föreslagna kapacitetskravet om 100 Mbit/s under högtrafikförhållanden. Kravet innebär att betydande resurser kan behöva investeras i specifika väg-

och järnvägssträckor som omfattas av stödet, samtidigt som omkringliggande delar av näten dimensioneras utifrån normala kommersiella och trafikmässiga förutsättningar.

Eftersom stödet avses tilldelas i konkurrens finns dessutom en möjlighet att olika operatörer tilldelas olika sträckor inom samma geografiska område eller transportkorridor. Detta riskerar att skapa lokala kapacitetstoppar där särskilda delsträckor uppfyller mycket höga kapacitetskrav, medan anslutande sträckor, som inte omfattas av stödet eller som byggts av andra aktörer, har andra förutsättningar.

Resultatet kan bli en fragmenterad nätutbyggnad där användarupplevelsen varierar mellan olika delsträckor och mellan olika operatörer, trots att syftet med stödet är att skapa sammanhängande och likvärdig konnektivitet. Tre anser därför att det bör analyseras närmare om den föreslagna kapacitetsnivån är proportionerlig i förhållande till stödets syfte och om modellen i tillräcklig utsträckning främjar en sammanhängande utveckling av de mobila näten. Paradoxalt nog riskerar ett krav som syftar till att säkerställa en sammanhängande användarupplevelse att leda till motsatsen, eftersom stödet kan skapa isolerade "kapacitetsöar" i nät som i övrigt planeras och dimensioneras utifrån andra förutsättningar.

Tre anser slutligen att vilka sträckor som faktiskt kommer utpekade har stor betydelse för tillämpningen och effektiviteten av stödmodellen. Eftersom de områden som kommer att bli aktuella för stöd ännu inte har fastställts slutligt, kvarstår fortfarande betydande osäkerheter i bedömningen av modellens praktiska konsekvenser.

2 Stödmodellen måste säkerställa att urvalet sker i konkurrens

PTS anger i Rapporten att den konkurrensutsättningsmodell (KU-modell) som föreslås ska främja ett så brett deltagande som möjligt vid utlysningen av stödmedel och på så sätt uppmuntra till konkurrens i ansökningsförfarandet. Då ett statligt stöd kan påverka konkurrensen om det ger vissa aktörer bättre förutsättningar att konkurrera, betonar PTS att KU-modellen måste säkerställa att alla stödsökande som konkurrerar inom samma marknad ges möjlighet att delta på likvärdiga villkor, med hänsyn till deras olika förutsättningar. I den föreslagna KU-modellen görs urvalet utifrån kostnad, genom att ett s.k. genomsnittsstöd räknas fram för varje stödprojekt, och enbart de stödprojekt som har lägst sökt genomsnittsstöd per kilometer täckt järnväg respektive väg tilldelas stöd.

Tre ser positivt på att PTS i Rapporten betonar vikten av att KU-modellen utformas så att stödsökande kan delta på likvärdiga villkor, och att modellen kan behöva beakta situationer där vissa aktörer saknar kostnadsfördelar i vissa stödprojekt. Mot bakgrund av att det i praktiken endast är ett mycket begränsat antal aktörer som kommer att ha möjlighet att ansöka om stödet, eftersom en av förutsättningarna för att få söka är innehav av frekvenstillstånd, är det särskilt viktigt att samtliga potentiella stödmottagare ges reella möjligheter att konkurrera utifrån sina respektive förutsättningar. PTS har inte redovisat i Rapporten hur likvärdigheten säkerställts i nu aktuellt fall, men Tre anser att omständigheter som påverkar likvärdigheten är bl.a. att den historiska utbyggnaden av mobil infrastruktur och innehav av spektrum i låga och höga band skiljer sig åt mellan de potentiella

stödsökandena. Ett klargörande i detta avseende är önskvärt, eftersom en modell som inte i tillräcklig utsträckning tar hänsyn till sådana skillnader riskerar att snedvrider konkurrensen och motverka syftet med ett effektivt och konkurrensneutralt stöd.

PTS nämner i detta sammanhang stödtak som ett möjligt verktyg för att begränsa negativa konkurrenseffekter. Ett sådant verktyg kan fylla en viktig funktion, men enligt Tres uppfattning bör inte modellen luta sig för mycket på denna mekanism för att säkerställa likvärdiga konkurrensförutsättningar. Med de förutsättningar som den föreslagna modellen tycks bygga på ser Tre en risk för att övriga aktörer i praktiken blir beroende av att aktören med störst ekonomisk kapacitet når upp till stödtaket innan de själva får en reell möjlighet att konkurrera om tilldelningen av stödmedel, och då på de sträckor som "blir över". Tre anser att det finns betydande fördelar med att redan i tilldelningsfasen utforma kriterierna på ett mer objektivet och balanserat sätt, där hänsyn tas till de olika aktörernas förutsättningar så att dessa kan konkurrera på så lika villkor som möjligt. En sådan modell skulle skapa bättre förutsättningar för faktisk konkurrens om stödet och minska risken för att tilldelningen i alltför stor utsträckning styrs av priset som enskild faktor.

3 Tillträdesskyldighetens omfattning och praktiska tillämpning behöver tydliggöras

De s.k. bredbandsriktlinjerna, som sätter de juridiska ramarna för nu aktuell stödmodell, ställer krav på att stödmottagaren ska ge tillträde till alla delar av infrastrukturen som är stödfinansierad, även befintliga delar m.m. Detta föreslås också av PTS i Rapporten.

Tre anser att stödmodellen är otydlig vad gäller innebörden av den föreslagna tillträdesskyldigheten. Rapporten innehåller inte någon tillräckligt konkret beskrivning av hur ett sådant tillträde ska realiseras i praktiken, särskilt i förhållande till det av PTS valda målområdet (se Tres synpunkter på detta i avsnitt 1 ovan). Därmed är det svårt att bedöma om tillträdesskyldigheten kommer fungera i praktiken för den som inte vinner ett stödprojekt men vill förbättra täckning och kapacitet för att kunna konkurrera på en viss sträcka. Ett icke-fungerande tillträde innebär att stödet riskerar att snedvrider konkurrensen på ett sådant påtagligt sätt att detta inte kan uppvägas av de positiva effekterna med stödet.

Otydligheten blir särskilt framträdande i de fall där stödet inte avser nyetablering av fysisk infrastruktur, såsom master eller torn, utan istället används för att uppgradera befintliga siter genom t.ex. tillförsel av kapacitet i högre frekvensband. I sådana situationer uppstår oklarheter kring vad ett tillträde faktiskt ska omfatta. Det är t.ex. inte tydligt om tillträdet avser fysisk samlokalisering, tillgång till radioutrustning eller annan form av nätresurs. Vidare saknas vägledning kring hur tillträdet ska fungera när den stödfinansierade investeringen är en integrerad del av en operatörs befintliga nätstruktur. Detta är särskilt problematiskt eftersom förutsättningarna för tillträde skiljer sig fundamentalt mellan en ny mast och en kapacitetsuppgradering i en befintlig site. Även frågor om teknisk och kommersiell realiserbarhet av sådant tillträde uppkommer.

Avsaknaden av klargöranden i dessa delar skapar rättsosäkerhet och försvårar för operatörer att bedöma såväl förutsättningarna för deltagande i anbudsförfaranden, där bl.a. pris för tillträde ska

anges, som de framtida skyldigheter som kan följa av ett eventuellt stöd. Det finns även en risk att tillträdeskrav utformas på ett sätt som i praktiken inte är tekniskt genomförbart eller som leder till ineffektiva investeringsincitament.

Tre föreslår därför att PTS vidareutvecklar tillträdesskyldigheten för att klargöra hur tillträde ska fungera i olika fall, särskilt ny fysisk infrastruktur, respektive uppgradering av befintlig infrastruktur. Den bör specificera vilka delar av infrastrukturen som omfattas av tillträde i respektive scenario och säkerställa att tillträdeskraven är tekniskt genomförbara och kommersiellt rimliga.

Undertecknade står givetvis till tjänst för det fall PTS har frågor eller önskar diskutera ovanstående skrivelse vidare.

Josefine Jonsson

Julia Heggenes